

Luonnonsuojelulain uudistaminen

HE-luonnos – pääasiallinen sisältö

SYS 2.9.2021

Lainsäädäntöneuvos Pasi Kallio

Ympäristöministeriö

01.09.2021

Luonnonsuojelulain historian pikakelaus

- Vanha luonnonsuojelulaki 1923 > nykyinen luonnonsuojelulaki 1997
 - EU lainsäädännön toimeenpano herätteenä, mutta aineksia myös luonnonsuojelulain modernisaatioon
 - Ympäristölainsäädäntö uudistui myös laajemmin (LSL 1997, MetsäL 1997, MRL 2000, YSL 2000)
- Nykyistä luonnonsuojelulakia olisi ollut tarvetta uudistaa jo aiemmin
 - Esim. vuoden 2010 toimivuusarviointi osoitti puutteita ja kehityskohteita
 - Osauudistuksia on kuitenkin tehty pitkin matkaa (mm. Natura-pykälien parannus 2014)
- Toisaalta luonnon monimuotoisuuspolitiikan kansainvälistyminen ja voimistuminen sekä yhteys ilmastonmuutokseen antavat nyt enemmän pontta laajemmalle uudistamiselle
 - **#Luontokato** saamassa yhä merkittävämpää asemaa yhteiskunnallisessa keskustelussa

Kotimaa | Itämeripäivä

HS:n uusi luontokadon kirjeenvaihtaja Petja Pelli: ”Maailman pelastaminen ei tarkoita paluuta perunakuoppaan”

HS keskittyy tänä syksynä ympäristöön ja luontoon. Piia Elonen on nimitetty uudeksi ympäristötuottajaksi ja Petja Pelli luontokadon teemakirjeenvaihtajaksi.

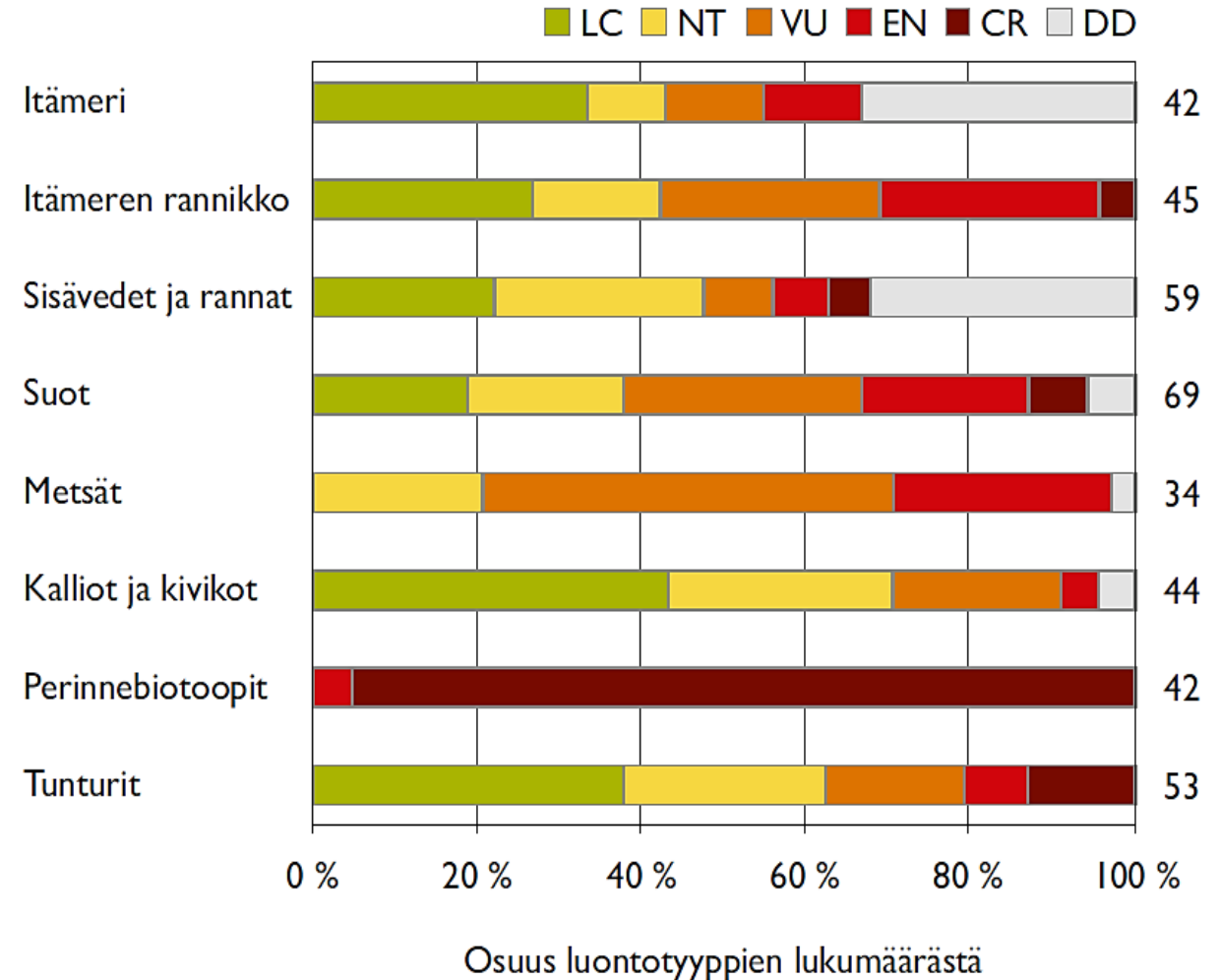

Toimintaympäristö 2020: Suomen luontotyypeistä uhanalaisia 48 %

a) Koko maa

Ei käännettä parempaan 10 vuodessa

- Arvioinnit 2008 ja 2018 n. 400:lle luontotyyppille
- Kehityssuunta arvioitiin heikkeneväksi 57 %:lla ja paranevaksi vain 5 %:lla
- Tilanne paranee lähinnä rehevöitymisestä ja ilmastonmuutoksesta hyötyvillä luontotyypeillä
- Arviointi perustui luontotyyppien määrän ja laadun muutoksiin ja harvinaisuuteen

SYKE

Uhanalaisiksi luetaan luokat VU (vaarantunut), EN (erittäin uhanalainen) ja CR (äärimmäisen uhanalainen)

Uudistuksen lähtökohdat

- **Perustuslaki 20 § Vastuu ympäristöstä**

- Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.
- Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

- **Hallitusohjelma - Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi**

- Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa ja saavutetaan YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet
 - **Luonnonsuojelulainsäädäntöä uudistetaan arvioinnin pohjalta**
- Hallituksen kestävyystiekartta (2021:43)
 - Luonnon monimuotoisuutta huomioidaan kaikessa toiminnassa ja tavoitteena on, että luonnon monimuotoisuus ei heikkene.

Uudistuksen tavoitteet

- Edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua lainsäädännön toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamisen myötä ja ajantasaistaa vuodelta 1997 peräisin oleva luonnonsuojelulaki
- Edistää luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä
- Tehostaa ja selkeyttää hallinnollisia menettelyjä ja luonnonsuojelulain roolia osana muuta ympäristöä koskevaa lainsäädäntöä
- Valmistelussa tulee ottaa huomioon tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi sekä saamelaisten kulttuurin ylläpitämisen ja kehittämisen edellytykset

LSL – hallituksen esityksen valmistelu

- Ympäristöministeriön hanke luonnonsuojelulainsäädännön uudistamiseksi 19.12.2019: ohjausryhmä ja 3 projektiryhmää
 - Luonnonsuojelulain ja -asetuksen uudistaminen (projekti I)
 - Raulako eli rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen ja ennaltaehkäisy (projekti II)
 - Ekologisen kompensaation kehittäminen (projekti III)
- Luonnonsuojelulain uudistamisen pohjana **teemakohtainen lähestymistapa**:
 - Ilmasto, lajit, luontotyypit, luontotieto & kannustimet
 - Lisäksi ekologinen kompensaatio omana kokonaisuutena
- Asiantuntijoilla iso rooli ja valmistelussa on pilotoitu yhteistyötä tiede-neuvontahanke SOFIN kanssa (erityisesti vaikutusten arviointi)
 - Työn taustalla myös huomattava määrä aiempia tutkimuksia ja selvityksiä
- Ehdotus HE:ksi on lausuntokierroksella 6.9.2021 asti
 - YM:n ehdotus, mukava ei eriäviä/täydentäviä > työryhmä jatkaa vielä lausuntokierroksen jälkeen

Luonnonsuojelulain uudistuksessa kokeillaan uudenlaista tutkijayhteistyötä

12.6.2020 | Sofi

Ympäristöministeriössä on käynnissä luonnonsuojelulain uudistus, jossa Sofilla on ilolla mukana *tiedesparraamassa* eli järjestämässä tiedetukea.

Kokeilemme ympäristöministeriön kanssa toimintamallia, jossa yhteistyö tutkijoiden kanssa on kiinteä osa lainvalmisteluprosessia. Luonnonsuojelulakia sparraamaan on kutsuttu kahdeksan tutkijaa eri tieteenaloilta: Lassi Ahlvik (Helsingin yliopisto), Juha Hiedanpää (LUKE), Mikael Hildén (SYKE), Jari Kouki (Itä-Suomen yliopisto), Heini Kujala (Helsingin yliopisto), Nina V. Nygren (Tampereen yliopisto), Riikka Paloniemi (SYKE) ja Anne Tolvanen (LUKE). Heiltä ministeriö toivoo huomioita ennen kaikkea lain mahdollisista vaikutuksista niin monimuotoisuuteen, ilmastoon, talouteen kuin yhteiskunnallisesti.

UUSIMMAT UUTISET

Webinaari 26.5.: Tietopohjaisen politiikan ristiveto – minkä tekijöiden välillä kuntien ja valtion päätöksenteossa tasapainoillaan?

9.4.2021

Vaikuttavaa tutkimusta -koulutus nuorille tutkijoille 11.5.2021

8.3.2021

Ilmiökartta: Digitaalisen median vaikutukset lapsiin, nuoriin ja

Hankkeen taustaselvityksiä

- Luonnonsuojelulainsäädännön toimivuusarviointi (SY 27/2010) ja sen päivitys 2020
- Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 (SY5/2018)
- Suomen lajien uhanalaisuus, Suomen lajien punainen kirja 2019
- Luonnonsuojelulain lajisuojelun uudistamistarpeet –selvitys 2013
- Luontotyyppisuojelun nykytilanne ja kehittämistarpeet (SY 5/2013)
- Saamelaisten oikeuksien toteutuminen: kansainvälinen oikeusvertaileva tutkimus (VNTEAS 4/2017)
- Ympäristörikostorjunnan toimenpideohjelma 2019-2020
- Luonnonsuojelulain muutostarpeita koskevan kansalaiskeskustelun tulokset (2015)
- Rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelevan hankkeen loppuraportti (2019)
- SAAMI – Saamelaisten sopeutuminen ilmastonmuutokseen (VNTEAS 25/2020)
- Suomen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman 2012–2020 toteutuksen ja vaikutusten arviointi (VNTEAS)
- Suojelualueverkosto muuttuvassa ilmastossa –hanke
- Ekologisen kompensaation ohjauskeinojen kehittäminen (VNTEAS 2018)
- Ekologisen kompensaation kehittäminen (YM muistio 23.4.2019)

”Luonnonsuojelulainsäädäntöä uudistetaan arvioinnin pohjalta” (HO)

Luonnonsuojelulain uudistuksen teemat

Lajien suojelun vahvistaminen

- Suomen eliölajeista noin joka yhdeksäs on uhanalainen ja näiden lajien luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut. **Lajiston köyhtymisen pysäyttämiseksi luonnonsuojelulain keinovalikoimaa on monipuolistettava.**

Luontotyyppien suojelun vahvistaminen

- Uhanalaisuusarviointien perusteella luontotyyppien tila ei ole parantunut viimeisen vuosikymmenen aikana – monien luontotyyppien kehityssuunta edelleen heikkenevä. **Luontotyyppien suojelua, hoitoa ja ennallistamista on tehostettava ja uusia keinoja kehitettävä.**

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen

- Ilmastonmuutos on nopeasti etenevä uhka Suomen luonnon monimuotoisuudelle, mitä nykyinen laki ei tunnista. **Monimuotoisuuden turvaaminen edistää myös ilmastonmuutoksen torjuntaa – tämä huomioitava myös luonnonsuojelulaissa.**

Luontotiedon hallinta

- Kattava ja avoin luontotieto on perusedellytys luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle ja suojelutoimenpiteiden suunnittelulle. **Luonnonsuojelun tiedonhallinnasta (tietovarannot ja –järjestelmät) ja sen viranomaisvastuista ei ole säädetty aiemmin.**

Luonnonsuojelun kannustimet ja edistämistehtävät

- Yksinomaan vapaaehtoisuuteen perustuvilla toimilla ei kyetä pysäyttämään monimuotoisuuden heikkenemistä - vaatii myös nykyisen velvoittavan sääntelyn vahvistamista sekä informaatio- ja taloudellista ohjausta. **Vapaaehtoisuus, edistämistehtävät, kannustimet ja osallistaminen tulisi kuitenkin nähdä tiiviimmin osana luonnonsuojelulain keinovalikoimaa.**

Ehdotuksen päälinjoja

- Voimassa olevan luonnonsuojelulain yleinen rakenne ja useat pykälät säilyvät pitkälti ennallaan
 - Esim. LS-alueet, Natura 2000 -sääntely, monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen, korvaukset sekä valvonta
 - Havaitut puutteet korjataan, säännöksiä täsmennetään ja toimivuutta kehitetään
- Luonnonsuojelulakiin ehdotetaan myös merkittäviä muutoksia ja kokonaan uusia lukuja
 - Sääntelymuutoksia ja lisäyksiä mm. lain yleisiin säännöksiin, viranomaisten tehtävien täsmentämiseen, luonnonsuojelusuunnittelun laajentamiseen, luontotyyppi- ja lajisuojelun vahvistamiseen, saamelaisten oikeuksien edistämiseen ja luontotiedon hallintaan
 - Uutta myös ekologista kompensatiota koskevat säännökset, jotka tulisivat voimaan porrastetusti
- Lain ydin pysyisi samana, mutta pyrkimyksenä ajantasaistaa sääntelyä, lisätä osallistamista ja suunnittelua, vahvistaa monimuotoisuuden turvaamista ja monipuolistaa keinovalikoimaa
 - ”Ympäristökaari” tai ”laki luonnon monimuotoisuudesta” kenties seuraava vaihe?

Lain rakenne

NYKYINEN LSL

- 1 luku Yleiset säännökset
- 2 luku Luonnonsuojelusuunnittelu
- 3 luku Luonnonsuojelualueet ja luonnonmuistomerkit
- 4 luku Luontotyyppien suojelu
- 5 luku Maiseman suojelu
- 6 luku Eliölajien suojelu
- 7 luku Luonnonsuojelun toteuttaminen
- 8 luku Toimenpidekiellot, pakkokeinot ja rangaistukset
- 9 luku Muutoksenhaku
- 10 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkostoa koskevat erityissäännökset
- 11 luku Erinäiset säännökset
- 12 luku Voimaantulosäännökset

UUSI LSL

- 1 luku Yleiset säännökset
- 2 luku Luonnonsuojelun hallinto ja muut toimijat**
- 3 luku Luonnonsuojelusuunnittelu
- 4 luku Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tuki**
- 5 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto
- 6 luku Luonnonsuojelualueet
- 7 luku Luontotyyppien suojelu
- 8 luku Eliölajien suojelu
- 9 luku Eliölajien kauppa ja vaihdanta**
- 10 luku Maiseman suojelu ja luonnonmuistomerkit
- 11 luku Ekologisen kompensaation toteuttaminen**
- 12 luku Alueiden hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin ja korvaukset
- 13 luku Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja tiedottaminen**
- 14 luku Luonnonsuojelun valvonta, hallintopakko ja rangaistukset
- 15 luku Muutoksenhaku
- 16 luku Voimaantulosäännökset

Keskeisiä muutoksia

- Ilmasto mukaan lain tavoitteisiin – maltillinen, mutta näkyy myös joissakin yksittäisissä säännöksissä
- Määritelmät
- Saamelaiskulttuurin suojan vahvistaminen
- Varovaisuusperiaate, selvilläolo ja ympäristötietoisuus – läpinäkyvyys ja ohjausvaikutus
- Viranomaisten ym. roolien selkeyttäminen (uutena luontopaneeli)
- Suunnittelun monipuolistaminen ja vahvistaminen (mm. alueellinen BD-suunnitelma, Helmi, Metso)
- LS-alueiden sääntelyn ajantasaistaminen ja kehittäminen (mm. menettelyt, vieraslajit, metsästys, malminetsintä)
- Luontotyyppien suojelun vahvistaminen ja monipuolistaminen
- Lajisuojelun ”direktiivipoikkeusten” edellytysten kirjaaminen LSL:iin
- Luontotiedon hallintajärjestelmän kehittäminen/vahvistaminen
- Muutoksenhaun johdonmukaistaminen
- Ekologinen kompensatio – velvoittava ja vapaaehtoinen hyvittäminen (kokonaan uusi keino)

Luontotyyppien suojelu

- Uhanalaisten luontotyyppien suojelun vahvistaminen – uudet ”suojeluluokat”
- Uutena lakiin VN-asetuksella määriteltävät uhanalaiset luontotyypit (määrittely kesken)
 - vastaisi lajisuojelun sääntelyä, jossa perinteisesti säädetty asetuksessa uhanalaisista lajeista
- Uusi huomioonottamisvelvollisuus viranomaiselle eräiden lupien ja suunnitelmien yhteydessä
 - > ei uusi lupakriteeri, vaan olemassa olevien täsmennys (YSL, MAL, VL, KaivosL, MRL:n kaavat)
 - > ei koskisi ilmoitusmenettelyä (mm. metsänkäyttöilmoitukset rajattu ulkopuolelle)
- Nykyinen rajauspäätösmenettely säilyy
 - luontotyyppien listaa päivitetään > pohdittava suhde vesilakiin ja metsälakiin
- Uusi suoraan lakiin perustuva heikentämiskielto eräille harvinaisille luontotyypeille (ei vo:n päätöstä)
 - kalkkikalliot, serpentiinikalliot ym. sekä rannikon avoimet dyynit – tilan vaarantaminen kielletty, ei kategorinen
- Poikkeamisen edellytyksiin kytkettäisiin ekologinen kompensatio
 - ”päätöksessä on veloitettava heikennyksen aiheuttaja 98 §:ssä tarkoitettuihin hyvittäviin toimenpiteisiin”

Ekologinen kompensatio – taloudellinen ohjauskeino

- Pyrkimyksenä sisällyttää hankkeen hintaan myös biodiversiteettikustannukset
 - kannustaa välillisesti etsimään vähemmän haitallista vaihtoehtoa (välttämään bd-kustannukset), jolloin paine bd-arvoihin vältetään
- Pyrkimyksenä estää luonnon monimuotoisuuden heikentyminen kompensointivelvoitteen soveltamisalaan kuuluvien arvojen osalta
 - Tilanteessa jossa poikkeusedellytykset täytyvät haittaa aiheuttavan hankkeen sallimiselle (yhteensovittaminen)
 - Poikkeusedellytykset on silti täytettävä – ei voi välttää poikkeuslupaa
 - Hyvittäminen voi kuitenkin mahdollistaa poikkeusedellytyksissä heikentämättömysedellytyksen toteutumisen ja sääntely nopeuttaa ja yhdenmukaistaa päätöksentekoa
- Taloudellinen kannustin maanomistajalle käyttää kiinteistöään luonnonarvojen tuottamiseen
 - voi toimia myös suojelutoiminnan rahoitusmuotona, koska muutkin kuin hankkeiden toteuttajat voivat hankkia tuotettuja suojeluarvoja)

Säännösluonnokset toteuttavat useaa tavoitetta

Velvollisuus hyvittää heikennykset, jotka aiheutuvat luonnonsuojelulain säännöksillä jo suojeltujen luonnonarvojen suojelusta poikkeamisesta (ehto poikkeuspäätöksessä)

Hidastaa luontokatoa

Vapaaehtoisen hyvittämisen viranomaisvarmennus

Vastaa toiminnanharjoittajien tarpeeseen osoittaa mm. rahoittajille ja kansalaisyhteiskunnalle yrityksen ympäristövastuun toteuttaminen

Luonnonarvojen lisääminen
- Ennalta tuotettujen luontoarvojen käyttäminen hyvittämisen toteutustapana

Uusi maankäyttövaihtoehto maanomistajille; hyvitysviiveen minimointi; hyvityskohteiden saaminen tarjontaan

KIITOS

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

#luonnonsuojelulaki

Muita huomioita

Yleiset säännökset

- Lain tavoitesäännös ajantasaistettaisiin > mm. ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillintä
- Saamelaiskulttuurin suoja: säädettäisiin mm. saamelaiskulttuurin heikentämiskiellosta > erityisesti PL 17.3 §
- Varovaisuusperiaatteen ja yleisen selvilläolon sekä ympäristötietoisuuden edistäminen > sääntelyn yleiset suuntaviivat

Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat

- Luonnonsuojelun valtion viranomaiset: YM, ELY, MH, Rajavartiolaitos, Tulli > ELY:lle mm. kunnan neuvontatehtävä
- Luonnonsuojelun asiantuntijaviranomaiset: SYKE, Luonnontieteellinen keskusmuseo
- Kunta: kunnalla olisi edelleen luonnonsuojelun edistämistehtävä, mutta perusteluita kehitettäisiin > mahdollistava
- Suomen Luontopaneeli: nykyinen käytäntö lakitasolle > vrt. ilmastolain Ilmastopaneeli

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

- Säännökset tavaroina tai palveluina myönnettävästä tuesta (voimassa 11/2020) ja rahallisesta avustuksesta (uusi)
- Kannustavuus, hyväksyttävyyys, edistäminen, vapaaehtoisuus

Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto

- Säännökset säilyisivät käytännössä ennallaan > pieni muutos poikkeusluvan (VN) hakemisen järjestykseen

Luonnonsuojelusuunnittelu

- Luonnonsuojelusuunnittelun kokonaisuus näkyviin
 - Säädösperusta kansalliselle luonnon monimuotoisuusstrategialle ja toimintaohjelmalle (BD-sopimuksen 6 art.) sekä vapaaehtoisen luonnonsuojelun toimenpideohjelmille (Helmi, Metso jne.)
 - Osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta säädettäisiin nykyistä selvemmin > avoimuus ja vuorovaikutus
 - Seuranta koskeva sääntely ajantasaistettaisiin ja siirrettäisiin asetuksesta lakiin

Luonnonsuojelualueet

- Luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset ajantasaistettaisiin > uutena sopeutuminen ilmastonmuutokseen (rajattu)
- Luonnonsuojelualueen hoidolle säädösperusta: MH ja ELY voisivat tehdä hoitotoimia maanomistajan suostumuksella
- Hoito- ja käyttösuunnitelman laatimismenettelyä tarkistettaisiin
- Luonnonsuojelualueen heikentämiseen vaatimus ekologiseen kompensatioon
- Suojelualueet rajattaisiin malminetsinnän ulkopuolelle, geologinen tutkimustoiminta olisi mahdollista > Metsähallitus ei voisi myöntää enää lupaa (huom. siirtymäsäännökset ja vanhat ls-alueet vielä pohdinnassa)
- Metsästystoiminnan mahdollisuuksia ja sitä koskevaa menettelyä sujuvoitettaisiin > esim. metsästyksen salliminen mahdollista myös YM:n asetuksella, toisin kuin nyt

Eliölajien suojelu

- Nykyiset säännökset pysyvät pitkälti ennallaan, mutta lukua selvennettäisiin ja täydennettäisiin eräiltä osin
 - Direktiivi viittaukset (mm. poikkeusedellytykset) kirjoitettaisiin auki LSL:iin
 - nyt edellytykset vain direktiiveissä
 - Asetuksella määriteltävät uhanalaisten lajit: huomioonottaminen viranomaisten eräiden lupien ja suunnitelmien yhteydessä
 - sama kuin luontotyypit
 - Uudet säännökset avustetun leviämisen menettelystä sekä rajausten menettelystä maassa uutena tavattujen lajien suojelussa (ks. KHO:2013:74)
 - soveltamisala rajallinen, mutta tarpeellinen täydennys
 - Poikkeamisen edellytyksiin kytkettäisiin ekologinen kompensatio
 - Uhanalaisten lajien kansainvälistä ja EU:n sisäistä kauppaa ja vaihdantaa, muuta tuontia ja vientiä sekä rauhoitettujen tai CITES-lajien hallussapitoa koskeva sääntely siirrettäisiin omaan lukuunsa (luku 9)

Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

- Maisemanhoitoalueiden perustamismenettelyä tarkistettaisiin ja säädettäisiin hoito- ja käyttösuunnitelmasta

Alueiden hankinta luonnonsuojelutarkoitukseen ja korvaukset

- Lisättäisiin lakiin selvyuden vuoksi alueiden hankintaa koskeva perussäännös (toimivaltasäännös)
- Valtion korvausvelvollisuutta tarkistettaisiin vastaamaan keskeisiä uusia ehdotuksia > kumulatiiviset vaikutukset mukaan

Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

- Säädettäisiin uutena luonnonsuojelun tietojärjestelmästä ja viranomaisten ylläpito- ja tallettamisvelvollisuuksista ja rekisterin pitäjistä sekä tietojen luovuttamisesta yms. > tiedonhallinnan reunaehdot, tehtävät ja vastuut
- Päätöksistä tiedottamista koskeva sääntely koottaisiin yhteen

Luonnonsuojelun valvonta

- Luonnonsuojelun valvontaa koskevaa sääntelyä tehostettaisiin ja yhtenäistettäisiin muuhun ympäristölainsäädäntöön nähdessä sääntämällä mm. valvonnan järjestämisestä ja tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksista sekä luonnonsuojelurikosten asianomistajuudesta ELYlle

Muutoksenhaku

- Valitusoikeuksien kattavuus tarkastettaisiin (YmVM 2 2019 vp) ja yhtenäistettäisiin suhteessa muuhun ympäristölainsäädäntöön > osin laajenee yhdistysten osalta, koska nykyinen rajausta epä johdonmukainen

7 §

Varovaisuusperiaate

Luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen tai häviämisen uhatessa tieteellisen tiedon puutetta tai sen epävarmuutta ei tule käyttää syynä uhan torjumiseen tai sen vaikutusten vähentämiseen tähtäävien toimenpiteiden lykkäämiseen.

8 §

Selvilläolo

Jokaisen on riittävällä tavalla oltava selvillä toimintansa vaikutuksista luonnon monimuotoisuudelle ja maisemalle sekä toimintatavoista, joilla haitallisia vaikutuksia voidaan välttää ja vähentää, siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

9 §

Ympäristötietoisuus

Tämän lain mukaiset viranomaiset edistävät toiminnassaan ympäristökasvatusta sekä kansalaisten, yksityisten ja julkisten toimijoiden ympäristötietoisuutta luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Kunnat edistävät ympäristökasvatusta ja ympäristötietoisuutta tämän lain 12 §:ssä määritellyn tehtävänsä puitteissa.

Luontotyyppien suojelu

65 §

Uhanalaiset luontotyypit

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää uhanalaiseksi luontotyyppiksi sellainen luontotyyppi, jonka luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut. Ympäristöministeriö laatii ehdotuksen asetuksen tarkistamisesta viimeisimmän Suomen luontotyyppien kansallisen uhanalaisuuden arvioinnin perusteella viimeistään kahden vuoden kuluessa sen valmistumisesta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen luontotyyppien määrittelyperusteista.

66 §

Uhanalaisen luontotyypin huomioon ottaminen lupaa tai suunnitelmaa hyväksyessä

Myönnettäessä ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristölupaa, vesilaisissa tarkoitettua vesitalouslupaa, maa-aineslaissa tarkoitettua maa-ainesten ottamislupaa sekä kaivoslaissa (621/2011) tarkoitettua kullanhuuhdonta-, kaivos- ja malminetsintälupaa, luvan myöntävän viranomaisen on otettava huomioon 65 §:ssä tarkoitettut uhanalaiset luontotyypit. Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten lupaharkinnassa on otettu uhanalaiset luontotyypit huomioon.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua maakunta-, yleis- tai asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon 65 §:ssä tarkoitettut uhanalaiset luontotyypit.